

SOCIETAS ROMANA EDITRIX

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

quae proprietatem habet Italici diarii "Corriere d'Italia",
et menstrui commentarii "VOX URBIS", quaelibet
opera edenda suscipit.

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

MONITUM

Operculi paginae commentarii VOX URBIS ad nuncia
officinarum, librorum, artificum evulganda, apta maxime
sunt, quod commentarius ipse per universas orbis regiones
latissime diffunditur.

Requirantur pretii prospectus
a SOCIETATE ROMANA EDITRICE

Roma - Via delle Coppelle, 35 - Roma

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Octobri MCMX

Num. X.

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS ROMANA EDITRIX

Pretium annuae subnotationis, est:

In Italia: Libellarum **6**

ubique extra Italiam: Lib. **9** (Doll. **1,80**; Sch. **7**; M. **7**; Rubl. **4**; Coron. **9**)

ante solvendum et recto tramite mittendam
ad SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA

apud
Gebethner et Wolf

Varsaviae Polonorum
Rakiewicze Przedmiescie, 15

IN ANGLIA

apud
"Kronika Rodzinna",

Varsaviae Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6

IN CANADA

apud
Burns and Oates Librairie Granger Frères

London W.
28, Orchard Street.
Montreal
1699, Rue Notre-Dame

"CORRIERE D'ITALIA,"

Diarium Romanum negotia pertractans quae ad res civiles,
religionem, commercia spectant.

Catholicorum diariorum omnium in Italia maxime diffusum.

Noticias quotidie sibi proprias accipit tum ex Italia, pro
cuius provinciis peculiares, quotidie pariter, vulgaris
editiones, tum e praecipuis civitatibus orbis universi.

Pretium annuae subnotationis est:

In Italia lib. 15; apud exteris gentes lib. 30.

Subnotatio cumulativa cum commentario VOX URBIS:

In Italia libel. 18; ubique extra Italiam lib. 34,50.

Subnotationes mittantur

ad SOCIETATEM ROMANAM EDITRICEM

ROMA — Via delle Coppelle 35, — ROMA

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Octobri MCMX

Num. X.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

An Theologia sit vera scientia.
Philosophicas disputationes Modernistam Inter et Thomistam.
— Quid sit indicium liberum investigatur.
De conditionibus quibus continetur latinae linguae perceptio.
(Concluditur).
Triflum et Uva. (Imitatio carminis Victoris Delaporte, S. I.).
Ex Italiis urbis. — De Paulo Albera sacerdote, Rectore Salesianorum
Maximo nuper electo.
Acta Pontificia: Motu proprio quo quaedam statuuntur leges ad modernismi periculum propulsandum.

Ex Sacris Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae: Ex Congregatione Consistoriali — Ex Congregatione S. Officii — Ex Congregatione Rituum — Ex Congregatione de Sacramentis — Ex Congregatione de Religiosis.
Diarium Vulcanum.
Annales. — Cretensis questio — Regia itinera.
Publici per orbem coetus legibus ferendis.
Per orbem.
Aenigmata.

AN THEOLOGIA SIT VERA SCIENTIA

Modernistae omnes (1) uno agmine facto, characterem quemvis « scientificum » Theologiae catholicae denegant, imo, prout Pius X (*Encycl. Pascendi*) ait, « Theologiam scholasticam derident passim atque contemnunt ». Modernistarum mens, ab ipso Loisy (2) non absque duritia quadam, hisce verbis redditur: Medii aevi tempore nonnisi una et unica scientia exstitit, Theologia, quamvis verae scientiae characteribus non ornaretur. Cognitiones omnes aliae ad religionis scientiam referabantur; in qua quidem scientia, Aristotelis philosophia primatum obtinuit, atque loco experientiae neonon critice, solum ratiocinium adhibuit fuit. Theologia nomine *Reginae scientiarum* donata fuit, non secus ac Papa nomine *Regis Regum* praeditus erat. Temporum progressu experimentalis methodus praevaluit, atque methodus critica tantam evolutionem accepit, ut philosophiam ipsam, historiam, neonon religionis historiam, uno verbo omnia, pervaserit. Non secus atque Ecclesia, Theologia progressu huic scientifico continuo sese opposuit. Theologia « revelationis scientia » fuit, non vero scientia revelata, neque *scientia scientiarum* est; immo, iuxta Modernistarum sententiam, nec scientiae naturam sibi vindicandi ius illi est, cum ad scientiae ordinem obiectum eiusdem non pertineat, neque scientifica sit methodus, quam ipsa adhibet.

Determinato prius scientiae conceptu, *veram Theologiam verae scientiae* naturam sibi vindicare ostendimus.

Pro nonnullis scriptoribus, scientiae conceptus in sola experientia et in sola critica consistit. Nulla datur

scientia, nisi methodus experimentalis et methodus critica adhibeantur. Alii scientiae conceptum, vel in solis factis concretis atque individualibus nondum ad statum generale reductis, vel in factis atque legibus reponunt. Scientia - ait Negri (1) - nonnisi circa facta est, secus ideae a priori, neonon *Metaphysica* habentur, quae omnia umbrae sunt. Scire *subjective* sumptum - scribit Kuhn (2) - est veritatem cognoscere, sive cognitio haec fiat immediate per intuitionem intellectus, sive mediate per demonstrationem; *objective* vero est, quoddam veritatum systema, et absque systematis nulla vera scientia datur.

Ut ab omni simus errore tuti, in conceptu scientiae a S. Thoma tradito sistimus. Iuxta Angelicum, scientia certitudinem iudicii, demonstrationem ex qua iudicium provenit, principia nota ex quibus procedit, includit et definiri potest: « Cognitio certa et evidens a mente habita ope ratiocinii demonstrativi »; ille scientia pollet, qui de re aliqua, quoad omnia, ac cum certitudine, rationem reddere potest. Hinc scientiae conceptus excludit a) cognitiones spontaneas, quae superficiem non intima rerum respiciunt; b) cognitiones vulgares, quae superficiales sunt, neque factorum explicaciones trahunt; c) cognitiones incertas, cum scientia certitudinem postulet; d) cognitionem per fidem, quia fides est de non visis; scientia de rebus visis.

Iuxta Angelicum scientia includit certitudinem iudicii. « Quia ergo nomen scientiae importat quamdam certitudinem iudicii... si quidem certitudo iudicii fit per altissimam causam, habet speciale nomen, quod est sapientia; dicitur enim sapiens in unoquoque genere qui novit altissimam causam illius generis, per quam potest de omnibus iudicare; simpliciter autem sapiens dicitur qui novit altissimam causam simpliciter, scilicet Deum.

(1) Cf. WEISS *Die Religiöse Gefahr* IV, 29; V, 4; VI, 26; VII, 68. — (2) Loc. c. (Cfr. *Vox Urbis* Mense Julio MCMX, p. 98) §. 6.

Regia itinera.

Inter regum vel administratorum itinera, quae transacto mense peracta sunt, dignum memoratum est quod Gulielmus, Germanorum Caesar, Vindobonam suscepit. Licet enim privata sub specie urbem Austrorum caput petiverit, obsequium scilicet et omnia seni Germani populi socio domestice offerendi, tantus fuit Vindobonensis civitatis aestus, ut huiusmodi eventus veluti antiquae amicitiae solemnis consecratio unanimiter recognitus fuerit.

**PUBLICI PER ORBEM COETUS
legibus ferendis**

In **Batavia** reginae oratione, magno cum plausu accepta, coetus sessiones resumptae.

In **Civitatibus Federatis Americae Septentrionalis** comitia ad senatores eligendos habita, quae rei publicae quam vocant parti non omnino favorabilia cesserunt.

In **Grecia** constituens coetus pluribus suffragiis sanxit ut omnibus legatis emittendum esset fidelitatis iuramentum tum regi tum vigentibus adhuc legibus.

In **Lusitania** publici coetus instaurato operi legati qui gubernio obstant accedere renunt.

PER ORBEM

Die I mens. Septembbris MCMX Victorius Bettoloni, Italorum poeta praeclarus, ex illorum schola qui « Commenticii » appellati sunt, in oppido Castro Rubro moritur.

Mediolani fit initium sollemnium in honorem S. Caroli Borromei, abhinc annos CCC in Sanctorum album relati.

— d. II Heaston natator fretum Britannicum frustra transire conatur.

— d. V Mayor des Planches dynasta, Italorum legatus apud Turcarum imperium, a fanatico non nullorum civium furore, Constantinopoli in urbe, inurbane impeditur.

Monteregali, Canadensi in urbe, Eucharisticus omnium gentium conventus, praeside Purpurato Patre Vincentio Vannutelli, Pontificio ad rem legato, maxima pompa agitur.

— d. VII Londini supremum obit diem Gulielmus Holman Hunt, pictor, eorum ultimus habitus, qui « praeraphaeliticum » genus diligerent.

— d. VIII In Moravia atque in Silesia graves inundationes urbes et oppida vastant.

— d. XI Caprese in oppido monumentum dicitur Michaëli Angelo Bonarrotio, inibi nato.

— d. XII Lorraine aviator fretum S. Georgii, quod Angliam ab Hibernia dividit, per latitudinem nonaginta quinque chilometrorum feliciter transit.

— d. XV ad Clitunni fontes, quas Iosue Carducci, Italorum poetarum nostrae aetatis maximus, cecinit, in eiusdem poetae honorem monumentum inauguratur.

— d. XV Lutetiae Parisiorum vita fungitur Nellidofius, Russorum apud Gallos legatus.

— d. XIX magnum ex ferriviarum ruina infortunium Rottenman, apud Austrorum stationem, lugetur.

— d. XXIII Geo Chavez, Peruvianus, in aeronavi Alpes ad Simplonem montem primus transmittit. Quum vero ad Domodossola oppidum terram iterum petit, converso velivolo obruitur atque ita vulneratur, ut post paucos dies omnibus defendus extremum spiritum ediderit.

— d. XXIV ad Ariminum fractis limitibus fluminis sata et ipsam urbem invadunt atque ingentia damna procurant.

— d. XXVII Berolini carbonis fossores ex condito ab opere recedentes cum militibus publicae tutelae praepositis manus in viis conserunt. Ex civili certamine plures hinc inde vulnerati recedunt.

AENIGMATA

(vulgo REBUS)

I.

**D E V S
O B O B**

II.

SUNT SUNT
SUNT SUNT IV.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Doctorem JOSEPHUM FORNARI, Commentarii moderatorem (Roma, via del Governo Vecchio, 96) miserint intra menses duos, unus, sortitus, gratis accipiet opus, cui titulus:

ALOISII CLASII Lusus pastorales.
(Latine vertit **Ioannes Battani**).

Spatio deficiente, ad proximum numerum: **Aenigmatum solutiones - librorum recensio - Appendix: Arrae Gorgoniae, etc.**

Sponsor: IOANNES BAPTISTA CIAMPI, iurisperitus

ROMAE — Ex officina Societatis Romanæ Editricis,

VOX URBIS**DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS**

USUM LATINI SERMONIS PER ORBEM UNIVERSUM TUETUR AC FOVET

Itaque, latine omnino exarata, scripta edit, quae populos omnes aliquo modo attingant, a publica re ad bonas artes, a litteris ad historias, a philosophicis ad sociales quaestiones, a nunciis et significationibus ad simplices et facili stylo expressas descriptiones, narratiunculas, dramaticas actiones; ab antiquitatis scientia ad dialogos vitae argumenta maxime communia tractantes, unde colloquia latine inire atque alere detur; a doctrinæ virorum scriptis nondum vulgatis aut parum cognitis ad primas adolescentium exercitationes, quae incitamentum veluti in palaestra eorum conatibus conferant; a Pontificiis denique documentis praecipuis ad iuris regulas in S. Congregationibus inductas; haec omnia ut quisque vel ex dissitis regionibus, vel cultu, doctrina, animi proclivitate, artibus alter ab altero difformis per commentarium eumdem explere desideria sua possit.

Premium annuae subnotationis est :**In Italia libellarum 6;****ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sch. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)****ante solvendum et recto tramite mittendum****ad Societatem Editricem Romanam****ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA,****quae commentarium possidet nunc atque administrat.**

SOCIETAS ROMANA EDITRIX

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

quae proprietatem habet Italici diarii "Corriere d'Italia",
et menstrui commentarii "VOX URBIS", quaelibet
opera edenda suscipit.

Diligentia in opere - Temperantia in pretio

MONITUM

Operculi paginae commentarii VOX URBIS ad nuncia
officinarum, librorum, artificum evulganda, apta maxime
sunt, quod commentarius ipse per universas orbis regiones
latissime diffunditur.

Requirantur pretii prospectus

a SOCIETATE ROMANA EDITRICE

Roma - Via delle Coppelle, 35 - Roma

Ann. XIII.

ROMAE, Mense Novembri MCMX

Num. XI.

VOX VRBIS.

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

CONDIDIT ARISTIDES LEONORI EQUES

POSSIDET ATQUE ADMINISTRAT SOCIETAS ROMANA EDITRIX

Pretium annuae subnotationis, est:

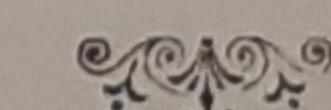
In Italia: Libellarum **6**

ubique extra Italiam: Lib. **9** (Doll. **1,80**; Sch. **7**; M. **7**; Rubl. **4**; Coron. **9**)

ante solvendum et recto tramite mittendam

ad SOCIETATEM EDITRICEM ROMANAM

ROMA - Via delle Coppelle, 35 - ROMA

SUBNOTATIO EXTRA ITALIAM FIERI POTEST:

IN RUSSIA

apud
Gebethner et Wolf

Varsaviae Polonorum
Rakewskie Przedmiescie, 15

IN ANGLIA

apud
"Kronika Rodzinna ..

Varsaviae Polonorum
Krakowskie Przedmiescie, 6

IN CANADA

apud
Burns and Oates

London W.
28, Orchard Street.

apud
Librairie Granger Frères

Montreal
1659, Rue Notre-Dame